# Çevrimiçi Nezaket Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çevrimiçi Nezaket Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18538

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Çevrimiçi Nezaket Ölçe?i, M?hç? ve K?l?ç Çakmak (2017) taraf?ndan yürütülen kapsaml? bir ö?renci siber sa?l?k ölçekleri geli?tirme çal??mas?n?n bir parças? olarak geli?tirilmi?tir. Bu ölçek, bireylerin dijital ortamlarda sergiledikleri olumlu, sayg?l? ve uygun davran??lar?, yani çevrimiçi nezaket düzeylerini ölçmeyi amaçlamaktad?r. Ölçek, özellikle ö?rencilerin internet kullan?m? s?ras?nda etik kurallara ve sosyal normlara ne kadar uyum sa?lad???n? belirlemek için tasarlanm?? bir araçt?r. Geli?tirme çal??mas?, psikometri standartlar?na uygun olarak gerçekle?tirilmi?tir.

## Anahtar Kelimeler

Çevrimiçi Nezaket, Siber Sa?l?k, Dijital Etik, ?nternet Kullan?m?, Psikolojik Ölçek, Psikometri, Ö?renci Sa?l???.

## Yazarlar

P?nar M?hç?, Eylem K?l?ç Çakmak.

## Amaç

Çevrimiçi Nezaket Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin internet ve di?er dijital ileti?im platformlar? üzerinden kurduklar? etkile?imlerde gösterdikleri nezaket, sayg? ve olumlu sosyal davran??lar?n derecesini nicel olarak ölçmektir. Bu ölçek, siber sa?l?k kavram?n?n bir bile?eni olarak, bireylerin dijital vatanda?l?k becerilerini ve çevrimiçi sosyal sorumluluklar?n? de?erlendirmek üzere geli?tirilmi?tir. Ölçek, özellikle e?itim ba?lam?nda ö?rencilerin siber ortamdaki davran??lar?n? inceleyen ara?t?rmac?lar için önemli bir araç sa?lamaktad?r.

## Yap?

Ölçek, kuramsal olarak "Çevrimiçi Nezaket" (Online Civility) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, siber zorbal???n veya olumsuz davran??lar?n yoklu?undan ziyade, aktif olarak olumlu, yap?c? ve destekleyici çevrimiçi etkile?imlerde bulunma e?ilimini ifade eder. Yap?, genellikle ?u boyutlar? içerecek ?ekilde kavramsalla?t?r?lm??t?r:

**Empati ve Sayg?:** Çevrimiçi ileti?imde ba?kalar?n?n duygular?n? ve görü?lerini dikkate alma.

**Olumlu ?leti?im:** Yap?c? dil kullanma ve tart??malara pozitif katk?da bulunma.

**Etik Dijital Davran??:** ?nternet kullan?m?nda dürüstlük ve sorumluluk gösterme.

Bu çevrimiçi nezaket davran???, siber sa?l?k ve dijital refah?n ayr?lmaz bir parças? olarak kabul

ARABPSYCHOLOGY.COM

edilmektedir.

## Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirme makalesi (M?hç? & K?l?ç Çakmak, 2017) kapsam?nda detayl? olarak sunulmu?tur. Yap?lan analizler, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (çevrimiçi nezaket) ba?ar?yla ölçtü?ünü göstermektedir.

**Yap? Geçerli?i:** Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ve Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak ölçe?in faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu oldu?u belirlenmi?tir. Bu analizler, maddelerin ilgili alt boyutlara yeterli düzeyde yüklendi?ini ortaya koymu?tur.

**Kapsam Geçerli?i:** Maddelerin, ölçülmek istenen çevrimiçi nezaket alan?n? yeterince temsil edip etmedi?i uzman görü?leri al?narak de?erlendirilmi?tir.

## Güvenirlik

Çevrimiçi Nezaket Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verdi?ini ve iç tutarl?l???n?n yüksek oldu?unu göstermektedir.

**?ç Tutarl?l?k:** Ölçe?in iç tutarl?l???n? belirlemek amac?yla Cronbach Alfa (Güvenirlik) katsay?s? hesaplanm??t?r. Geli?tirme çal??mas?nda elde edilen yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçtü?ünü kan?tlam??t?r.

**Test-Tekrar Test Güvenirli?i:** Ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? incelemek amac?yla belirli bir zaman aral???yla ayn? denek grubuna tekrar uygulanmas? sonucu elde edilen korelasyon katsay?lar?, ölçe?in kararl? yap?s?n? desteklemi?tir.

## Faktör Analizi

Geli?tirme sürecinde, Çevrimiçi Nezaket Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini sa?lamak amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r.

AFA, ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?unu belirlemek için kullan?lm?? ve teorik beklentilere uygun bir faktör yap?s? ortaya ç?karm??t?r (Boyut say?s? ve spesifik alt faktörler orijinal makalede detayland?r?lm??t?r). DFA ise elde edilen faktör yap?s?n?n farkl? bir örneklem üzerinde do?rulanmas?n? sa?lam??, uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu göstermi?tir. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu bir yap?ya sahip oldu?unu ve çevrimiçi nezaketin farkl? yönlerini ölçebildi?ini kan?tlamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Araç

**Test Türü:** Geli?tirme

**Format:** Ölçek, genellikle 5'li veya 6'l? Likert tipi derecelendirme format?nda sunulmu?tur. Bu format, kat?l?mc?lar?n maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? veya davran??lar? ne s?kl?kta sergilediklerini belirtmelerine olanak tan?r.

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Ö?renciler (Genel olarak ortaokul, lise ve üniversite ö?rencileri).

**Ya? Grubu:** Genellikle ergenlik dönemi ve genç yeti?kinlik (12-25 ya? aral???).

**Popülasyon Detaylar?:** Ölçek, siber ortamda aktif olarak zaman geçiren ve dijital ileti?im araçlar?n? kullanan ö?renci popülasyonu üzerinde standardize edilmi?tir.

**Test Metodolojisi:** Öz bildirim ölçe?i. Kat?l?mc?lar, çevrimiçi etkile?imlerine yönelik ifadeleri okuyarak kendilerine en uygun gelen yan?t? i?aretlerler.

## Anahtar Kelimeler

Çevrimiçi Nezaket, Siber Zorbal?k Kar??tl???, Geçerlik, Faktör Analizi, Dijital Vatanda?l?k, Siber Sa?l?k, P?nar M?hç?.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?:** Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

**Kurumsal E-posta Adresleri:** Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

**Yaz??ma Adresi:** P?nar M?hç? (Sorumlu Yazar). ?leti?im için kullan?lan e-posta adresi: pinar_mihci@yahoo.com

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Y?l?:** 2017 (Ölçe?in yay?mland??? bilimsel makalenin y?l?).

**?zinler ve Ücret:** Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m?na ili?kin spesifik ücret bilgisi sa?lanmam??t?r. Kullan?m için sorumlu yazar (P?nar M?hç?) ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Kaynaklar

M?hç?, P. ve K?l?ç Çakmak, E. (2017). Ö?renci siber sa?l?k ölçekleri geli?tirme çal??mas?. *Gazi Üniversitesi Gazi E?itim Fakültesi Dergisi, 37*(2), 457-491.

Ölçe?in orijinal makalesi ve maddeleri hakk?nda detayl? bilgi içeren PDF dosyas? buradan indirilebilir: cevrimici-nezaket-olcegi-toad.pdf

## Çevrimiçi Nezaket Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** Orijinal kaynakta ölçek maddeleri do?rudan metin olarak sa?lanmad???ndan, bu k?s?m bo? b?rak?lm??t?r. Maddelere ula?mak için yukar?daki referansta belirtilen makalenin incelenmesi veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM